

Не щастя є нагородою за чесність, а сама чесність.

СПІНОЗА

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

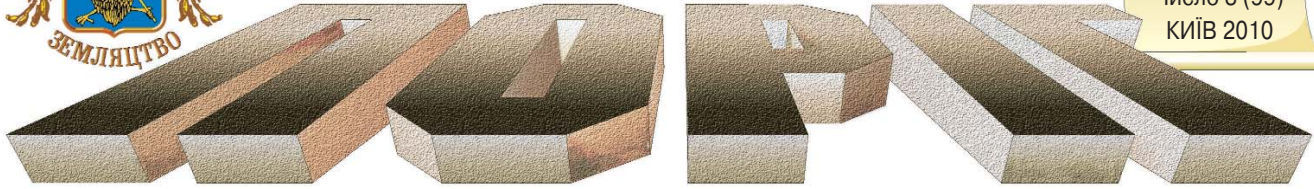
ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ
2002

БЕРЕЗЕНЬ

Число 3 (99)

КИЇВ 2010

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

Ч А Ш незнищений дух

Кожен народ у сузір'ї інших пізнається по видатних людях. Вони як духовна серцевина, як квінтесенція зусиль мільйонів, як соки самої землі, подарованої Богом.

Українцям пощастило – вони народили великого поета й художника Тараса Шевченка. Саме він подарував нам незнищенність, саме його пророче слово найбільше консолідує мільйони і робить із них народ.

Так сталося, що Тараса Шевченка дала світові черкаська земля. Але чи тільки їй належить він, чи не витає його дух над нашою Чернігівщиною? Він не ходив по ній "малими босими ногами", але з якою любов'ю мандрував під час художніх експедицій, іще сповнений надій і замрій! Його бачили Чернігів і Ніжин з Прилуками, він ходив із моль-

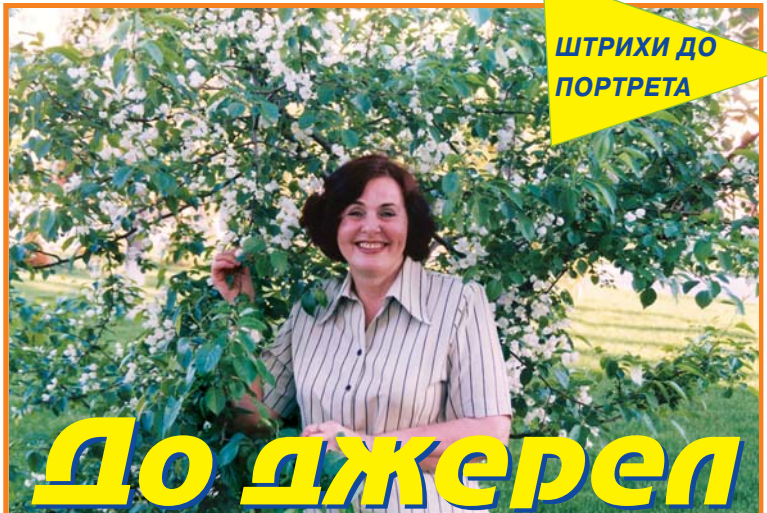

бертом по високій Седнівській кручі й мережив папір під крислою липою, благословляв шлюб Пантелеймона Куліша та Галини Білозерської в тихій Мотронівці, малював картини в ушлявленій Качанівці Тарновських та в Марківцях поміщиків Катериничів.

І остання печальна дорога повертання в рідний край з закріпленого Петербурга пролягла через нашу Сіверщину, пролягла через десятки мученицьких літ, минаючи Борзну й Ніжин, Козелець і придорожні села.

Отож, кожного березня згадуючи "незлим тихим словом" свого Пророка, берімо його за приклад і пам'ятаймо, що ми – його великий і незламний народ.

Леонід ГОРІАЧ

ШТРИХИ ДО
ПОРТРЕТА

До джерел

Найбільші ріки починаються з непомітних джерел. Найяскравіше людське життя теж не виняток – живлять його джерела пам'яті, і чим багатша духовно людина, тим більше дбає вона про них, надто ж коли з літами й випробуваннями приходить досвід. Будь ти на вершині суспільного визнання, завійся в далекі краї – все одно в душу твою час від часу стукають ніжні спомини, у щасливі години зацвітають буйними маками, а в лихі – омивають живою водою глибокі рани й повертають віру в життя.

Чи оминула ця вічна традиція Ольгу Федорівну Мисник, яка нещодавно переступила поважну вікову межу? На щастя, ні, і для того, щоб упевнитися в цьому, варто поспілкуватися з нею бодай на золотому земляцькому рівні. І зрадієш після цього, бо повіриш, що не всі ми івани

безрідні, що не всушили власне коріння й не повіялися по світах перекотиполем. Адже любов до батьківщини починається з любові до власного роду – як серцевини народу. Слухаю Ольгу Федорівну і радію – стільки тепла й доброти в її фрагментарних споминах, стільки материнської поваги до рідного куточка землі! І це після всіх ближніх і дальніх мандрів світами, після коротких і тривалих розлук.

Є в Ічнянському районі село Бакаївка. Лежить воно на рівнині, обрамлене лісами та болотами. Недарма колись називали його островом, бо із непрохідних тваней виводив у світ лише один суходіл. Зате скільки птаства там було, скільки звірини та риби! Пригадую, що й сам я десь відразу по війні ходив туди із хлопцями ловити в'юнів зимової пори.

⇒ 10-11

АНОНС

На високому піднесенні пройшло чергове зібрання нашого земляцького товариства. Про його перебіг та про вшанування кращих активістів читайте у нинішньому номері газети.

У БЕРЕЗНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ.

САМУСЬ Олександр Мойсейович – 75-ліття. Народився 9 березня 1935 року в селі Каменська Слобода Новгород-Сіверського району. Військовий пенсіонер. Працював лікарем Солом'янської поліклініки.

ДОВГАЛЬ Микола Васильович – 75-ліття. Народився 27 березня 1935 року в селі Прачі Борзнянського району. Працював начальником контрольно-ревізійного управління Укрплодоовочпрому.

БЕРЕЗНЕНКО Микола Петрович – 75-ліття. Народився 28 березня 1935 року в селі Ольшана Ічнянського району. Був проректором з наукової роботи Київського Національного університету технологій та дизайну, завідувачем кафедри технології і конструювання швейних виробів. Нині працює професором цієї кафедри.

Доктор технічних наук, заслужений діяч науки і техніки, лауреат Державної премії в галузі науки і техніки України. Автор 370 наукових праць, у тому числі 90 винаходів та патентів, п'яти монографій. Почесний член Ради товариства "Чернігівське земляцтво".

ХОРОШОК Микола Андрійович – 70-річчя. Народився 2 березня 1940 року в місті Бобровиця. Понад 40 років служив у органах внутрішніх справ України. Впродовж багатьох років очолював Управління пожежної охорони м. Києва. Нині – на пенсії.

Генерал-майор внутрішньої служби. Учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС з перших годин.

Почесний член Ради товариства "Чернігівське земляцтво".

Майстер спорту міжнародного класу з пожежно-прикладних видів спорту. Суддя національної категорії. Заслужений працівник МВС пожежної охорони.

ГОНЧАРЕНКО Раїса Андріївна – 70-річчя. Народилася 10 березня 1940 року в селі Савинки Корюківського району. Працювала ліфтером Київської міської лікарні № 8. Нині – на пенсії.

ПАРХОМЕНКО Анатолій Федотович – 70-річчя. Народився 18 березня 1940 року в Ніжині. Впродовж 42 років працює у ВАТ "Квазар", де нині обіймає посаду начальника відділу експортних поставок.

ШОЛОМ Микола Іванович – 70-річчя. Народився 18 березня 1940 року в селі Озеряни Варвинського району. Нині хоч і на пенсії, але працює начальником управління Української пожежно-страхової компанії. Полковник МВС.

ЛІРНИЧЕНКО Леонід Анатолійович – 70-річчя. Народився 29 березня 1940 року в Чернігові. Був редактором видавництва "Український письменник". Перекладав зі словацької, чеської, російської мов. Нині директор видавництва "Рада".

ТРОЦЕНКО Олександра Кузьмівна – 70-річчя. Народилася 31 березня 1940 року в селі Вересоч Куликівського району. Працювала бухгалтером в Радянському райгастрономторзі. Нині – на пенсії.

ПАБАТ Віктор Олексійович – 65-річчя. Народився 6 березня 1945 року в селі Вишнівка Ічнянського району. Працював зоотехніком, директором радгоспу, головою райвиконкому, першим секретарем райкому партії, заступником завідувача сільськогосподарського відділу ЦК КП України, заступником начальника Голом'яспрому України, першим заступником міністра сільського господарства і продовольства України. Нині радник генерального директора компанії "Юнімілк-Україна". Депутат Київської обласної ради.

Заслужений працівник сільського господарства, професор, доктор сільськогосподарських наук, академік Російської Академії природничих наук, повний професор Міжнародної Академії наук при ООН (Брюссель). Автор 3 підручників, 17 книг і більше 200 публікацій у наукових виданнях.

САЗОНЕНКО Ганна Стефанівна – 65-річчя. Народилася 17 березня 1945 року в місті Бахмач. З 1992 року директор Українського гуманітарного ліцею Київського Національного університету імені Тараса Шевченка.

Кандидат педагогічних наук, народний учитель України, відмінник народної освіти України.

Написала три монографії. Автор близько 150 наукових публікацій. Нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня, орденом Ярослава Мудрого V ступеня, медаллю ім. А.С. Макаренка, знаком Софії Русової.

ДРОНЬ Анатолій Андрійович – 65-річчя. Народився 18 березня 1945 року в селі Седнів Чернігівського району. Працював заступником міністра житлово-комунального господарства УРСР, головою Державного комітету України з житлово-комунального господарства. З 1998 року – Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Білорусь, перший заступник міністра закордонних справ України. Нині – на дипломатичній роботі в Російській Федерації.

Народний депутат Верховної Ради України I-го та II-го скликань. Кандидат економічних наук. Заслужений працівник житлово-комунального господарства України.

Нагороджений орденами "За заслуги" III ступеня, "Знак Пошани", медалями. Учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

НАРАЄВСЬКИЙ Олександр Васильович – 60-річчя. Народився 4 березня 1950 року в місті Семенівка. Обіймав посаду першого секретаря відділу перекладів Міністерства закордонних справ України. Був провідним спеціалістом управління зовнішньоекономічної діяльності ВАТ "Укрнафта", а з 1998 року – головним фахівцем управління з питань соціальної політики та зв'язків з громадськістю Національної акціонерної компанії "Нафтогаз України". Нині – на пенсії.

Керівник Семенівського регіонального відділення товариства "Чернігівське земляцтво".

РАМАЗАНОВА Галина Олексіївна – 60-річчя. Народилася 9 березня 1950 року в місті Махачкала, мати родом із села Рудні Корюківського району. Працювала бухгалтером КП "Аварійно-фасадної служби". Нині – на пенсії.

ПАВЛЕНКО Олексій Олексійович – 60-річчя. Народився 20 березня 1950 року в селі Бурімка Ічнянського району. Був начальником Ірпінського управління меліоративних систем. Нині – начальник Київської гідрогеологомеліоративної експедиції.

Ліквідатор аварії на ЧАЕС I категорії. Заслужений працівник сільського господарства України, член наглядової ради "Дніпровська січ".

Нагороджений орденом "За заслуги" III ступеня, медаллю "Захисник Вітчизни". Керівник об'єднання ліквідаторів аварії на Чорнобильській АЕС товариства "Чернігівське земляцтво".

ГРИШКОВ Анатолій Степанович – 60-річчя. Народився 27 березня 1950 року в селі Дробищево Новгород-Сіверського району. Працює заступником директора виробничої бази "Освіта".

Нагороджений Грамотою Верховної Ради України.

КОНОНЕНКО Володимир Іванович – 60-річчя. Народився 28 березня 1950 року в місті Городня. Був начальником відділу юридичного управління Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту. Нині начальник відділу контролю Державного комітету із земельних ресурсів.

ЧЕПІГА Світлана Григорівна – 55-річчя. Народилася 7 березня 1955 року в місті Борно-Суліново (Польща) (батько з села Андріївка Чернігівського району). Викладач музики коледжу Київського університету ім. Бориса Грінченка. Відмінник освіти України.

КОРНУТА Наталія Олександрівна – 55-річчя. Народилася 26 березня 1955 року в місті Шорс. Завідуюча сектором експериментальної терапії Інституту екології і токсикології ім. Л.Медведя. Кандидат біологічних наук.

ЗАРУЦЬКА Наталія Петрівна – 55-річчя. Народилася 31 березня 1955 року в місті Прилуки. Працює лікарем дерматовенерологом міського шкірно-венерологічного диспансеру.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім нев'янучого здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

Наші нагороджені

Почесною грамотою Кабінету Міністрів України:

Жижкун Володимир Олексійович
Орехович Олексій Федорович

Цінним подарунком Кабінету Міністрів:

Карацюба Анатолій Миколайович
Коваленко Володимир Васильович
Савченко Микола Гнатович
Черненко Віктор Павлович

Подяками Прем'єр-міністра України:

Голота Надія Степанівна
Волох Дмитро Степанович
Назимко Петро Сергійович

Почесною грамотою Чернігівської облдержадміністрації та обласної ради:

Кривонос Павло Олександрович
Майдан Іван Григорович
Тудель Микола Васильович
Щербина Неоніла Дмитрівна

Почесною грамотою Чернігівської облдержадміністрації:

Авдєєнко Валентин Іванович
Букреев Анатолій Михайлович

Буймістер Валерій Григорович
Гриб Ігор Олександрович
Кудін Сергій Миколайович
Матяш Ірина Борисівна
Павленко Олексій Олексійович
Панкратєв Сергій Михайлович

Подякою Чернігівської облдержадміністрації:

Бандурко Володимир Олександрович
Данилевська Надія Олександрівна
Данилко Галина Василівна
Коваль Микола Васильович
Сирова Ольга Василівна

Почесною грамотою Чернігівської обласної ради:

Єрошенко Володимир Олексійович
Кондратенко Олександр Олександрович
Лойко Микола Каленикович
Тимошок Ігор Васильович
Харитонов Борис Степанович
Шевченко Станіслав Олексійович

Почесним знаком Чернігівського земляцтва:

Компанець Микола Прокопович
Лузан Володимир Васильович
Пінчук Андрій Михайлович

ЗБОРИ ПРИЛУЧАН

У прес-центрі Палацу спорту відбулося традиційне щорічне зібрання Прилуцького (Срібнянського і Талалаївського) осередків Чернігівського земляцтва. Були присутні Віктор Ткаченко, Володимир Пушкарьов. На збори завітала делегація з Прилук на чолі з міським головою Юрієм Беркутом. Спочатку заслухали звіт про роботу у 2009 році голови осередку Павла Кривоноса.

Після підведення підсумків перейшли до обговорення планів на наступний рік. Заслухали виступ Юрія Беркута про стан справ і перспективи розвитку Прилуцьчини, а також пропозиції співпраці Прилуцької міської влади з Чернігівським земляцтвом, про спільні проекти і за-

ходи, привітали земляків із різними відзнаками:

Левка Колодуба – з присвоєнням мистецької премії "Київ" імені Артемія Веделя у галузі музичної композиції; Євгена Каліна – з перемогою на міжнародному конкурсі кінематографістів у Дамаску, де його фільм "Довженко починається" отримав головний приз фестивалю; Олега Шекеру з отриманням наукового звання – доктор медичних наук.

У такому родинному земляцькому колі час сплинув дуже швидко і розставатися не хотілося. Але ми впевнені, що земляки завжди будуть мати змогу збиратися, спілкуватися й пишатися своєю малою батьківщиною.

Алла ПОПЛАВСЬКА

На острові любові

Ще недавно по всій Україні гриміли словесні гармати, ще гасали поміж містами й селами різні емісари, агітуючи за претендентів на гетьманську булаву, і народ, який став знову "електором", лише безтямно крутив головою, вслухаючись у щедрі обіцянки райського життя під началом нового президента, а то й чублячись між собою, бо кожна партійка поселяла не загальний мир і спокій, а духовний розкол. На жаль, за відсутності стрункої, вираженої програми будівництва нової демократичної України не народилися політики, які б стали над власними амбіціями та матеріальними благами, от і маємо те, що маємо, як любив повторювати ще не так давно один із державних лідерів.

Але буквально на другий день після інаугурації нового очільника України в Київському Палаці спорту відбулося дійство, яке б мало стати за державну модель, – традиційні щорічні загальні збори Чернігівського земляцтва. От де можна було відчутися справжню єдність сердець, поєднаних любов'ю до найріднішої малої батьківщини, до тих, із ким доводиться нині жити й працювати в столунному Києві. Світилися радістю очі літніх чоловіків, за плечима яких десятки літ стотрудного життя і неймовірних випробувань – он хоча б піднята по-солдатськи постать Миколи Купченка, лідера наших ветеранів, за плечима якого і роки Голодомору, і окопні страхиття, і напружена армійська служба. А там, біля виставки народних майстрів із Чернігівщини, на якій чільне місце зайняла бандура, стоїть усміхнена, романтична народна артистка

України Валентина Пархоменко, ніби хоче знову доторкнутися до срібних струн пальцями. Он брати Проценки підпирають одне одного плечем, і жодне око не мине збайдужено статурну групу. А там он наша славна дітвора тирлується біля своїх барвистих малюнків – кращик із кращик у конкурсній програмі. Школярка Іринка Алтухова хоч не дісталася до першого місця, але й друга позиція для ніжинської дівчинки неабияке досягнення. Про неї та інших переможців добре слово молвили згодом, вручаючи нагороди, Володимир Пушкарьов та Микола Стратілат. А неподалік веселковими барвами виграють стенди добре знаного в Україні видавничого об'єднання "Дім, сад, город", і сам його творець Микола Халимоненко поважно походить біля своїх привітних жіночок. Так, Палац спорту став на кілька годин островом любові в розбурханому морі людських

пристрастей. На жаль, тільки островом...

Добре знані і на столичних широтах обличчя обласних лідерів, строге вбрання служителів церкви, рукостискання й обійми аж до хрусту кісток, добрі спомини про краї придеснянські та їх людей.

Та ось лунає запрошення до величезного залу, і гамірливе товариство поспішає зайняти місця поближе до сцени. І хоча нинішнього року обійшлося без офіційних запрошень, люду зібралося чи не стільки, як і в попередні роки. А під склепінням розлуноє музика, і голос ведучого нагадує про початок зборів, присвячених 14-й річниці створення нашої громадської організації. На сцені всідаються поважні члени президії – голова Чернігівської обласної Ради Наталія Романова, заступник голови облдержадміністрації Наталія Білоус, заступник Міністра Кабінету Міністрів Павло Кондик, начальник управління внутрішньої політики КМДА Віктор Гончарук, письменник, Герой України Юрій Мушкетик, перший голова нашого товариства Павло Мисник, керівник Бобровицького відділення Андрій Пінчук, керівник Городнянського відділення Петро Назимко, керівник Коропського відділення Анатолій Карацюба, керівник Куликівського відділення Володимир Лузан.

Голова Чернігівського земляцтва Віктор Ткаченко оголошує збори відкритими. Звучить Гімн України. Потом Віктор Вікторович озвучує коротку доповідь.

– Дорогі земляки, високоповажні гості!

Я радий вітати вас на нашій 14-й загальноземляцькій зустрічі, яка бере свій початок з першого зібрання у будинку письменників України у далекому вже 1996 році.

Сьогодні з нами є ті, хто був серед ідеологів, засновників і організаторів нашого товариства того року. Це: Віталій Масол, Юрій Мушкетик, Петро Шаповал, Микола Рудько, Віталій Бойко, Леонід Горлач, Тетяна Літошко, Володимир Рожок, Валерій Буймістер, Микола Борщ, Володимир Бондаренко, Дмитро Головка, Володимир Пушкарьов, Олександр Пухкал, Федір Шпиг, Іван Данькевич, Анатолій Дронь, Павло Мисник, Петро Медвідь, Іван Салій, Микола Гончар, Олекса Довгий.

З нами керівники Чернігівщини, керманічі земляцьких об'єднань усіх регіонів України, представники державної і київської місцевої влади, народні депутати України.

Давайте дружно привітаємо всіх на нашому святі!

Нашій сьогоднішній зустрічі передувала річна земляцька конференція, на якій був проведений поглиблений аналіз діяльності нашого об'єднання, виказані критичні зауваження, побажання, прийняті обов'язкові для громадських організацій документи, тому сьогодні я не буду вдаватись до детального аналізу роботи земляцтва за пройдешний рік.

Скажу тільки, що в нашому товаристві у Києві тепер понад 3 300 вихідців з Чернігівщини.

Ми структуризовані в 20 районних відділеннях та 3-х об'єднаннях – ветеранів, молоді, чорнобильців.

За 2009 рік в Києві та на Чернігівщині за участю земляцтва та його структурних підрозділів проведено понад 400 заходів.

Це і обов'язкові засідання Ради, керівників відділень і

час.

Звичайно, за кожною справою земляцтва стоять конкретні його відділення, конкретні люди.

Добрими справами, ініціативою відзначились практично всі відділення земляцтва, і я з подякою хочу згадати зараз керівників осередків: Андрія Пінчука, Юрія Проценка, Петра Назимка, Миколу Воцєвського, Володимира Саченка, Анатолія Карацюбу, Василя Устименка, Володимира Лузана, Миколу Ткача, Миколу Засульського, Віктора Черненка, Павла Кривоноса, Володимира Коваленка, Олександра Нараєвського, Олексія Ореховича, Миколу Компанця, Олексія Павленка, Василя Тройну, Миколу Купченка.

Шановне товариство! Своєрідним літописом нашого життя є наша зем-

ляцька газета "Отчий поріг", яка вже 8 років доносить до тих, хто її передплатив, основні події життя земляцтва, відображає його плани, новини, звершення. Це справді дзеркало наших земляцьких справ, яку відтворює редколегія на чолі з талановитим поетом і публіцистом Леонідом Горлачем.

активу, зібрання регіональних осередків, постійні поїздки активу земляцтва в рідні міста і села, гуманітарна допомога своїм школам, бібліотекам, лікарням, інтернатам і допомога у працевлаштуванні землякам, вшанування видатних людей – вихідців з Чернігівщини, це врешті-решт, підтримка один одного в наш непростий

Запрошуємо всіх тісніше співпрацювати з колективом редакції, виступати дописувачами, авторами матеріалів на цікаві теми.

Доповідаю вам, що Чернігівське земляцтво успішно співпрацює з Київською міською владою.

Визначальним документом для такої співпраці є Угода про взаємодопомогу між Радою земляцтв областей та регіонів України, Київрадою та КМДА.

Одним з найближчих прикладів такої співпраці є участь Ради земляцтв у святкуванні дня Києва 29 травня минулого року та презентація наших земляцьких товариств перед широким загалом киян на майдані Незалежності.

Наприкінці минулого року об'єднання столичних земляцтв, яке зародилось у вересні 2000 року, було формалізоване шляхом створення Асоціації земляцтв областей і регіонів України. У вересні 2010 тут, у Палаці спорту, за участі та підтримки Київської міської влади та державних структур, будемо відзначати загальноземляцький десятирічний ювілей.

Ми раді з того, що міцніє земляцький рух у столиці України, що на рахунок кожного земляцького об'єднання є цікаві і корисні справи, що ми працюємо в тісній ув'язці на благо своїх областей, Києва, всієї України. Дякую колегам із інших столичних земляцтв, з якими ми пліч-о-пліч вирішуємо спільні задачі.

Центральним документом, яким ми керуємось у взаємодії з місцевими органами влади Чернігівської області і районів, є угода про співпрацю товариства з держадміністрацією та обласною радою Чернігівщини. Я радий доповісти вам, дорогі друзі, що завдяки тісній співпраці регіональних відділень земляцтва з районами Чернігівщини, ми часто отримуємо від керівників районів, громадських і бюджетних організацій області подяки за підтримку і допомогу конкретним школам, дитсадкам, інтернатам, творчим колективам.

Ініціатива, добрі справи, допомога земляцтву – заслуга величезної кількості наших земляків, перелічити всіх у короткому виступі неможливо, але не можна не згадати Дмитра Волоха, Леоніда Горлача, Миколу Ігнатенка, Петра Медвіда, Федора Шпиґа, Тетяну Прокопенко, Надію Голоту, Олега, Тараса та Вячеслава Проценків, Віктора Пабата, Петра Васюка, Іллю Борисенка, Ольгу Філіпенко, Олексія Калинського, Миколу Поету, Анатолія Фурсу, Миколу Білана, Ганну Харченко, Миколу Гордієнка, Миколу Туделя, Євгенію Макаренко, Діну Марущенко, Аллу Гуртову, Аллу Поплавську, Дар'ю Постнікову, Володимира Рожка, Тетяну Рев'якіну, Бориса Харитонову, Надію Сорокопуд, Валентина Авдеєнка, Івана Забіяку, Ірину Матяш, Владислава Кального, Олександра Шокала і багато-багато інших.

За все зроблене всім вам, дорогі земляки, низький земляцький уклін.

Завершуючи доповідь, користуюсь нагодою, дорогі земляки, колеги, друзі, побажати всім тепла і любові у домівках, прихильності долі у справах, успіхів у зверненнях.

Прихильно зустрів зал Наталію Білоус, яка сказала:

– Високоповажне товариство, дорогі земляки!

В українській мові є багато чудових слів, щоб висловити взаємозв'язок людини з місцем її народження: Батьківщина, Вітчизна, світла земля. Тобто, край батьків, дідів, край усього рідного і близького. Ці слова вказують на глибинну спорідненість людини з культурою, з традицією пращурів. І загальновідомо, що лише із щирої любові до своєї малої батьківщини виростає самовіддана і справжня любов до всієї України. Ми пишаємося тим, що високе почуття любові до свого краю об'єднало вихідців із Чернігівської області навколо животної ідеї збереження та примноження скарбів його духовної спадщини. Кожен із нас розуміє беззаперечно істину про те, що цілющу силу та наснагу можна черпати лише з джерел того милого серцю куточка, який зветься водночас велично і буденно – рідний край, допомагає в житті, підтримує і окриляє. Де б ми не були, скільки не мали б літ, у серці завжди лишається рідна Сіверщина, вона вабить і бентежить, тишить і зворушує. Чернігівське земляцтво згуртувало людей, які вважають себе єдиною родиною, активно переймаються турботою про рідний край, сприяють примноженню його слави на всеукраїнському рівні. Кожного року Чернігівське земляцтво поповнюється новими людьми, сильними, талановитими, успішними.

Наша спільна мета – допомогати розвиткові Сіверського краю, адже це синівський обов'язок перед своєю малою батьківщиною. Я хочу щиро подякувати вам за те, що пам'ятаєте і не цураєтеся свого коріння, і ваші земляки на Чернігівщині це особливо цінують. Обласна держадміністрація та обласна рада з одного боку і рада земляцького товариства з другого вже не один рік поспіль на таких щорічних зборах обумовлюють свої відносини, підписуючи

угоду. Цей винятковий документ окреслює широке коло нашої багатогранної діяльності. Тому це не просто співпраця, а духовне взаємозбагачення, яке наповнює наше життя цілющим життєдайним змістом. Ми багато чому навчилися і багато чого зробили, і мені надзвичайно приємно відзначити, що нашими спільними зусиллями вдалося і в цьому році домогтися вагомих зрушень.

Дорогі земляки, я хочу побажати, щоб ми за будь-яких життєвих обставин завжди залишалися людьми, ніколи не забували один одного і, як співається в народній пісні, не цураймося, признаваймося. Хай ніколи не міліють і не висихають життєдайні джерела батьківських криниць, хай повняться щастям ваші серця, достатком ваші оселі, а ваша любов до отчої землі буде священним оберегом на ваших життєвих шляхах, щоб жити і творити на благо нашої славної Вітчизни.

Не вперше зачаровує своїм пристрасним словом столичних земляків Наталія Романова. І на ці збори вона привезла щирий вогонь серця, відкритого для любові, підтвердивши це словом:

– Шановні мої земляки!

Я дуже щаслива від територіальної громади Чер-

нігівщини привітати вас із нашим спільним святом. Коли я сюди виходила, відчувала якийсь холод, але чим більше я дивлюся на ваші щирі обличчя, моє серце тим більше зігрівається вашою любов'ю. Цей рік був непростий як для всієї України, так і для Чернігівщини. Люди народжували дітей, будували, вирощували хліб. До речі, його зібрано у нас біля двох мільйонів тонн. Мені довелося представляти голів обряд у Кабінеті Міністрів, і це давало можливість відстоювати інтереси нашого краю. У нас успішно працювала будівельна програма. Ми зуміли побудувати квартири і вручити ключі в Чернігові, Ріпках, Бобровиці, Борзні, Бахмачі. Плідно попрацювали над оформленням актів на землю. Ми гуртуємося для того, щоб наша Чернігівщина процвітала. Хочу сказати, що в нашому Батурині побувало вже біля 240 тисяч туристів. Сьогодні зранку на сесії обряду одним із двадцяти питань була передача в державну власність музею в Крутах. Вірю, що кожен із вас пам'ятає своє коріння.

Несподіваним було закінчення виступу Наталії Андріївни – вона подарувала присутнім власний ліричний вірш, присвячений рідному Любечу, матері.

Бурхливими оплесками зустріла аудиторія виступ видатного письменника Юрія Мушкетика, який сказав:

– Дорогі сіверяни!

Так, ми з вами сіверяни. Заглянемо в "Повість проминулих літ" Нестора Літописця і побачимо там згадку про наш край, про прарусь. Вона потім ставала Київською Руссю, була такою й за Богдана Хмельницького, а за його наступника Івана Виговського вона називалася Великим князівством Руським. Вона поширювалася десь аж до Волги й Ками, колонізувала інші народи – ту ж чудь, мерю. Ми були єдиною Руссю аж до 1721 року, коли Петро I наказав називати Руссю всіх. А Україною ми називалися давно, наприклад, у Лаврентіївському літописі згадується, що 1268 року помер великий князь Володимир Глібович, і "вся Україна за ним много потужила". Багато на землі країн, держав, народів, але в кожного тільки одна мати і одна батьківщина. У нас велика батьківщина – Україна, а наша Чернігівщина, земля прекрасна з синіми очима озер, і нам її прикрашати. Тут згадувався відновлений Батурин. Можу додати, що клопотами Івана Плюща ожила Кулішева Мотронівка. То я кажу, що ми теж щось робимо. Я пишаюся своїм земляцтвом, рівних якому нема в Києві.

Але хотів би ще сказати ось що. Колись великий філо-

соф Кант сказав: "Що є найвище в світі? Найвище в світі зоряне небо над нами і моральний закон всередині нас, який у першу чергу включає любов до батьківщини".

Сьогодні день святко-

вий. Але я хочу сказати, що цей моральний закон зараз дуже занепадає у всьому світі. Дуже багато гризні у наших верхах. Мені здається також, що українець в Україні стає все меншим і меншим. Дивимося в будь-який газетний кіоск, де все менше українських видань. Дивимося в телевізор – те ж саме. Та що там телеекран, коли в нашій Верховній Раді різні обранці вперто ігнорують Конституцію! Маємо плекати рідну культуру, якою така славна наша Чернігівщина.

Затим відбулася найприємніша частина офіційного дійства – вручення різних нагород (список відзначених друкується окремо). Не обійшлося й без приємних сюрпризів, не передбачених офіційним сценарієм.

Так, під самий кінець виконуючий обов'язки Ніжинського міського голови Олег Баранков, незважаючи на великий піст, подарував Вікторові Ткаченку величезний торт, виготовлений місцевими умільцями, та картину із зображенням річки Остер.

З великою увагою стежив зал і за актом підписання традиційної угоди про співробітництво, яку підписали Наталія Білоус, Наталія Романова та Віктор Ткаченко.

А після невеликої перерви відбувся концерт, який цього разу поставив Анатолій Карпенко.

І подумалося мені: от би такою дружною родиною жила вся Україна! Щоб наш чернігівський острів став великим європейським материком любові.

Леонід ГОРЛАЧ
Фото **Леоніда РУСИЧА**

Олександр Соколов люб'язно дав інтерв'ю "Отчому порогу". Перше питання ми пов'язали із біографією мера та його сім'єю.

– Народився я 1961 року в місті Чернігові. Мої батьки, Володимир Михайлович та Ніна Пантеліївна, пенсіонери і живуть нині в Чернігові. Родом вони із Ріпкинського району. Закінчив середню школу № 21 та СПТУ № 5 м. Чернігова, Чернігівський педінститут ім. Т.Г.Шевченка, Національну академію

державного управління при Президентіві України. Нині здобувач наукового ступеня кандидата наук з державного управління НАДУ при Президентіві України. Трудову діяльність розпочав у 1983 році майстром виробничого навчання Чернігівського СПТУ №4. У 1984 – 1985 роках проходив військову службу у складі обмеженого контингенту радянських військ в Афганістані. Повернувся із війни, а вдома мене чекала дружина Ірина із маленькою півторарічною донькою Ольгою. Почав працювати комсоргом в рідному СПТУ №4 та викладати фізику. Саме з 1985 року працював на виборних посадах у комсомольських органах: секретар комітету комсомолу СПТУ №4, заввідділом, секретар, перший секретар райкому, секретар, перший секретар Чернігівського обкому комсомолу. На роботу до Чернігівського обкому комсомолу мене рекомендував нинішній заступник голови ради Чернігівського земляцтва Володимир Пушкар'юв. У 1992–1994 роках – голова Координаційної ради Спілки молоді Чернігівщини. З 1994 року – в органах виконавчої влади: очолював напрям молодіжної політики, фізичної культури та спорту в Чернігівському облвиконкомі та облдержадміністрації. У 1999 – 2001 роках – заступник голови Чернігівської обласної державної адміністрації з соціально-гуманітарних питань. Упродовж двох скликань обирався депутатом обласної ради від Чернігова. З 2001 року перейшов працювати першим заступником Чернігівського міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради. У 2002 році обраний Чернігівським міським головою (повноваження були припинені у квітні 2006 року). Знову обраний на цю посаду в результаті позачергових виборів у листопаді 2006 року. Нагороджений орденом "За заслуги" III ступеня та відзнакою Державного комітету України у справах ветеранів – орденом "Вірність бойовим традиціям". Маю захоплені грати в футбол.

– Олександр Володимировичу, розкажіть про службу в Афганістані, чим займалися під час тої війни?

– Мене призвали на службу в рідному Чернігівському краю, яка розпочалася у знаменитій учбовій дивізії "Десна", де із призовників робили підготовлених солдатів. Там отримав звання молодшого сержанта. Потім була Кіровоградська бригада спеціального призначення і Афганістан. Потрапив у Баграм, де отримав перше знайомство з війною, перші втрати.

У моєму батальйоні служило багато хлопців із Чернігівщини та Чернігова, із якими я і нині підтримую стосунки. Згадується, як нас вперше обстріляли, було таке враження, що це ніби

МЕР АФГАНЕЦЬ

Делегація афганців-земляків у складі Сергія Кудіна, Петра Катімана та Володимира Ремеса відвідала рідне кожному з нас місто Чернігів. Поїздка була присвячена дню вшанування бойових дій на території інших держав та 21 річниці виведення радянських військ з Афганістану. Наші земляки зустрілися із Чернігівським міським головою афганцем Олександром Соколовим, відвідали афганський клуб із музеєм Чернігівської міської організації Української спілки ветеранів Афганістану, де їх люб'язно прийняв заступник голови організації Віктор Гнатюк, та побували біля пам'ятника воїнам-чернігівцям, що загинули в афганській війні.

У завдання нашого батальйону входило знищення бандитських караванів із зброєю за допомогою зенітних самохідних установок ЗСУ-23-4 "Шилка". Я був якраз командиром такої "Шилки". Для цього у гори засилалася група розвідників, яка нам давала наводку, що там-то буде йти караван. У нас жартома казали "подарунок пішов" і протягом 20 хвилин наші "шилки" повинні були прибути на місце дислокації і

завдати удару по ворогу. Моджахеди дуже боялися "Шилку". Багато цих караванів побачив в Бараках поруч із пакистанським кордоном. Я не розумію тих, хто каже, що в Афганістані було не страшно. Найстрашніше було два рази: з самого початку, коли нічого ще не знаєш, і в самому кінці, коли вже знаєш, що все, а в наметі сидить твоя заміна, тоді якраз і думаєш про те, як би зберегти своє життя. Перебуваючи на військовій службі, рідним повідомляв, що служу в Узбекистані. Повернувшись додому, не міг зразу звикнути до цивільного життя, як колись до війни. Найгірше в Афганістані те, що останні місяць-півтора до "дембеля" кожної ночі, хай там що, сниться дім, а вдома, поки не увійдеш знову до колії, кожної ночі бачиш Афган.

– А яка зараз проводиться робота із колишніми афганцями Чернігова?

– Я з 1991 року став головою Чернігівської обласної Спілки воїнів-інтернаціоналістів. Ми заснували афганський клуб із музеєм, а сам Чернігів одним із перших міст встановив пам'ятник воїнам-інтернаціоналістам, що загинули в тій війні. Моїм безпосереднім обов'язком є допомога тим, хто пройшов через ту війну, і родинам тих, хто з неї так і не повернувся. Я ніколи не зможу допомогти їм у повному обсязі: ніхто і ніколи не зможе замінити сина, чоловіка чи батька, але ми робимо все, що в наших силах, щоб полегшити їм життя. Діти загиблих воїнів знаходяться під нашою опікою. Сьогодні вони вже дорослі, будують свої сім'ї. І приємно казати, що жоден з них не став недостойним сином чи дочкою свого загиблого батька. У нас діє програма забезпечення житлом воїнів-афганців, сім'ї загиблих звільнені від оплати комунальних послуг. Якщо до нас звертаються родичі з конкретними своїми проблемами, ми ніколи не відмовляємо. Афганець для мене – це брат. Вже за те, що він пережив 20 років тому, він вартий більшого. Але, як мер, від афганців я і вимагаю більшого, більше відповідальності, більше старання, їм я завжди кажу прямо. Хоча нам часто не треба говорити між собою – і так розуміємо один одного. Найголовніше, що я зрозумів у Афганістані: наша найбільша пільга – це життя!

– По справах, які робите для міста та його жителів, видно, що віддається багато своїх сил. За що любите рідне місто?

– Як би це пафосно не прозвучало, але любов до свого міста почалась відтоді, як пам'ятаю себе. Тут я народився, виріс і працював. Знаєте, любов ця не так видима. Вона проста, органічна, як саме життя, як любов до рідної матері. Та і взагалі: чи вимагає вона якихось пояснень? Любов або є, або її немає. Я знаю одне: не можна бути міським головою, не люблячи своє місто, не відчуваючи його кожною клітиною. Скажу більше: знаючи людей, які працюють поруч зі мною, можу запевнити, що всі вони так само залюблені в це чарівне місто, подібних якому немає у цілому світі, і не шкодують сил, щоб воно стало ще красивішим і затишнішим для людей.

– Скажіть, а чи задоволені Ви своєю роботою, чи вдалося виконати намічені плани?

– Є певне задоволення від конкретно зробленої справи. Скажімо, я задоволений, що ми створили, затвердили і реалізуємо план розвитку нашого міста. Задоволений, що прийняли Статут міста і вийшли на показник 100 тисяч квадратних метрів збудованого житла, що розробили одними з перших в Україні комунальні програми, які потім, як зразок, брали інші міста. Задоволений тим, що ми головним пріоритетом своєї діяльності обрали поліпшення життя пересічного чернігівця і чимало зробили для його реалізації. Реалізуються також програми освітлення міста, ремонту внутрішньоквартальних проїздів, ремонту дахів, відбудова дитячих та спортивних майданчиків, покращення водопостачання в окремих мікрорайонах. У Чернігові зводяться сучасні торговельні центри. Бачу в недалекому майбутньому створення тут Центру сімейного дозвілля. Взагалі, є нагальна необхідність у відродженні давніх українських традицій, коли сім'я ставиться в основу всього суспільства.

– Як перспективи Чернігова як історичного центру?

– Історичний центр є для нашого міста святом. Ми туди не втручаємося, а тільки якщо треба, то реконструюємо. У нас зберігся історичний дитинець, на відміну від інших міст України.

Але ж ми маємо історичні пам'ятки часів Київської Русі, які охороняємо і дбаємо про них. Розроблено підсвітку Катерининської церкви, яка є прикрасою Чернігова і зустрічає всіх на в'їзді в місто. Крім того, почали відбудову Палацу дворянських зборів, що знаходився на Валі, але нині через кризу поки що призупинили це будівництво. Плануємо з нього зробити п'ятизірковий добротний готель. Перед тим, як починати щось будувати, обов'язково проводимо археологічні дослідження, щоб виявити знахідки – історичні речі наших предків. Окрім цього, збираємося винести в інше місце вантажний

порт, а на його місці побудувати аква-парк. У перспективах також заснування міського саду на ділянці 400 га з виходом на Десну для відпочинку чернігівців та гостей міста.

Я хочу, щоб у Чернігові, як і в інших містах, зводилися сучасні, з так званою об'ємною архітектурою будівлі – такі, які б залишилися в пам'яті нащадків як ознака нинішнього часу. Минувшина залишила нам Спаський, Борисо-Глібський собори, які мають яскраві особливості. Погоєнні

роки дали нам музично-драматичний театр. Обласна філармонія зі шпильми, готикою теж має свої особливості. Хай нерівноцінні ці будівлі, але вони відбивають подих часу. Але все це, повторюю, не за рахунок святих історичних місць, дорогих серцю не тільки кожному чернігівцю, а й будь-якому громадянину України.

– Олександр Володимировичу, а яка відбувається співпраця між мером Чернігова та Чернігівським земляцтвом?

– Я активно співпрацюю із керівником земляцтва Віктором Ткаченком та його заступником Володимиром Пушкарьовим. Без земляцтва у нас не проходить День міста. Для чернігівців земляцтво є представництвом у Києві, де можна провести якісь переговори чи зупинитися на час перебування у столиці. Це наша рідна хата. Багато земляків із Києва є інвесторами Чернігова, беруть активну участь у розбудові міста. Чернігів прозорий для своїх земляків і з задоволенням буде працювати у соціально-гуманітарній, будівельній, науковій та інших сферах.

Леонід РУСИЧ

До

У їхній родині завжди панували мир і спокій. Хата стара, а довкола повесні яблуні в цвіту, а ще далі – широкі луки та болота в різноkvітті, під веселим щебетанням птаства. І високе небо над землею, і далина така ваблива, що в хаті не всидиш. Але ж і там свої принади, от хоча б прабабуся Катя – так її звали на селі. Стерлося з пам'яті обличчя берегині, але весь образ осяює глибини душі: вишивана сорочка виграве квітами, корсет з білим розшитим передником, волосся підібране під чепчик. Скільки казок та історій вона посіяла в дитячу душу, як вони осяяли долю! Від неї, здавалося, й присадкувата хата над самим болотом ставала вищою й світлішою.

А що значило для сільської дівчинки спілкування з бабусею Лізою! Була вона з багатого роботящого роду, який мозолями своїми творив добробут. Але нові господарі влади були скорими на розправу – і розкуркулили велику селянську родину. Та Ліза Дмитрівна не канула в Лету, пережила лихоліття більшовицьких експериментів і під старість тішила сільську дітвору неповторними, власноруч пошитими ляльками.

←1

Щось особливе було і в характері матері – Лізи Федорівни. Проста колгоспниця, вона несла в собі тиху інтелігентність і добро, до якого горнулися не лише мешканці їх кутка Кубраківки – все село називало жінку Лесею Українкою. Знала вона майже всього "Кобзаря" Тараса Шевченка, читала людям з пам'яті. А які вечорниці вирували в їхній хаті, які пісні лунали! Дітвору товклася на черені печі, жінки шили та вишивали. І все це з жар-

татами, піснями, без жодного грубого слова, на рівні високої селянської моралі. Часом і гуртова вечерея з'являлася в їхній хаті, яка чомусь притягувала до себе кутківчан. А притягувала скоріше за все розважливстю "білого Федора", як прозивали на селі господаря хати. Було в Бакаївці два Федори – один чорнявий, другий, Кубрак, як пшенична солома, от і знайшовся якийсь дотепник та й приплішив позначку. Найзапекліша лайка в нього була "сімсот-триста" – це коли вже допікало до основи, коли інші сел'чани крили матом на чому світ стоїть. Зате знав Федір Ількович десятки цікавих історій, якими й тішив односельців.

Батьки не били надто лоби в примітивному церковному приміщенні, обладнаному в школі. Та це не заважало матері співати в церковному хорі і так виводити, що не раз запрошували жінку ніжинські священники до півчої. То й не дивно, що і в хаті часом лунав спів жінок, прикрашаючи трудне сільське життя.

Отак і жили батьки щоденними клопотами. Чулися людські голоси в старій хаті край болота, вишивалися рушники, білий

Федір тішив народ такими казками, що всі завмирили. А ще ставали на крило одне за одним діти. Щоправда, доля так розпорядилася, що не знайшлося жодного продовжувача роду – та з'явилися чотири доньки і всі красуні як на підбір. Зате дядько Михайло, батьків брат, розщедрився аж на п'ятох синів. Ольга старша, то ж добре пам'ятає навіть роди найменшої, Галки, бо приймала їх за стіною хати баба Варя. Мабуть, обійшли руки сільської фельдшеріці й Люба з Ніною. Хатня наука та атмосфера справжнього села – а тоді в ньому жило добрих п'ять тисяч людей, жило нелюдською працею та вірою в щасливе майбутнє – шліфувало характер дівчат. Усі вони на відмінно закінчили школу, згодом отримали вищу освіту. Отже, старт був даний на все велике життя.

Вдивляючись в побутування нинішніх українських сіл і в'янеш од суму: це ж треба було після кривавої війни не втратити віру й гідність, не сконати в обіймах "зеленого змія", зберегти одвічну джерельну вірність віковим народним традиціям, лишитися цільними в нелегкому світі, треба було дожити до такої моральної і матеріальної розруки, котра підрубує під корінь сучасне село, а відтак і саму українську державу. Той же Ольжин батько відкинув свої кар'єрні пропозиції, бо надто любив свою Бакаївку, свою духовну державу в державі. Та й не було тоді розчленовано народ на всілякі партії, як чиниться це в наші дні на догоду всіляким авантюристам. Кому потрібна така демократія, від якої страждає народ, страждає земля...

Тодішні сільські школи – то дитяче велелюддя. Той же перший Ольжин клас мав 35 учнів, а вся школа великий педагогів. Жвава, непосидюща Ольга не минала жодної вечірки, якогось шкільного гуртка. Ця жадоба до дії залишилася в ній на все життя. Володіла вона нею і тоді, коли почала ходити за сім кілометрів через болота в сусідню Дорогінку, де були старші класи. За будь-якої погоди-негоди – туди й назад щодня. Вкутається в теплу

хустку – і в хурделіцію, бо там же чекають такі класні вчителі як математик Надія Іванівна Лахно, історик Марія Кирилівна Падун. Та хіба всім зумієш сказати добре слово за знання, за родинне тепло!

Відмінницею вступила Ольга на біохімічний факультет улавленого Ніжинського педінституту. А там теж незвичайні люди, які й нині супроводжують її пам'ять. Завжди врівноважений О.М. Барам, пристрасна Т.Д. Пінчук, всезнаючий І.С. Кочерга, а надто Інесса Віталіївна Марісова, методику якої студентка взяла на все своє викладацьке життя. Чари природи Бакаївки набирали наукового обривлення, вона мала можливість порівнювати їх із іншими світами. Чи не тоді зародилося в жвавій, відданій громадській роботі й спорту дівчині невтримне бажання мандрів, відкриттів. За куцу – хоч і підвищену – стипендію Ольга ухитрялася бувати то на Уралі, то на Кавказі, забиватися до самого Білого моря, долати вершини Карпат. Практика дозволяла пізнавати природу наодинці, приносила велику втіху. А ще допомогла обрати супутника життя.

Відомо, що в педвузах хлопців ніколи не густо. А тут у групі ще й такий чубатий красень, уже потертий армійською службою. От тільки що Павлом називається. А в неї до цього імені з дитинства відраза – був у селі тракторист Павло, багатенький, як і всі механізатори, так його діти стільки кривд чинили біднякам-перевесникам. Але як би там не було, стріляли одне на одного очима. Тим більше, що обоє буквально горіли в громадській роботі, спорті. Тоді щоліта споряджались будівельні загоны в далекі краї. Павло Мисник, як правило, обирався командиром. Казахський степ безмежний, ковила срібна, маки, робота цілоденна, зате вночі тихе багаття, задушевні пісні й розмови. Хіба ж могло не народитися чисте почуття в молодих серцях, хіба могли не проглянути до глибини душі уважні очі! Отак і дійшло до того, що чубань із Корюківських лісів запропонував серце й руку наприкінці навчання. І було відгуляно нехитре весілля у місяці травні перед державними іспитами, після якого й почалися затьянкі мандри молоді родини Мисників.

Хто бодай раз міняв місце житла, той запам'ятав надовго, як то збирати пожитки в дорогу, як прощатися з сусідами. Павла запросили на роботу в обком комсомолу, Ольга отримала вільний диплом і подалася слідом за судженням. Вона встигла попрацювати ще студенткою на кафедрі, ще й у Переяславку, село неподалік од Ніжина, поїздити в ролі вчительки. Гадалося, Чернігів – то назавжди. Але сталося так, що непосидюча Павлова натура не втримувала на місці. Та й що то за життя було, коли доводилося жити в гуртожитку камвольно-суконного комбінату без видимої перспективи. Хіба що безжурна молодість виручала. Павло гасав по області, вона ж викладала біологію і хімію в п'ятій школі. І раптом викид долі: комсомольський активіст вирішує йти в село. Мандри почалися з Ковпит. Далі були Піски, Петрушин. А молодий педагог вагітна, а в селі як там блага та комфорт для молоді матері.

Любов до села, практичне зіткнення з його побутованням змусили Мисника податися на навчання до сільгоспінституту, і вже в Петрушині став він головним агрономом. То була не зрада педагогіки – то був пошук власного шляху. В тому селі подружжя сколотило таку агітбригаду, що незабаром вона стала першою в області. Обжилися, здружилися з людьми. А тут знову переїзд – у село Шеберинівку, він головою колгоспу, вона таким же сільським учителем. Набудував Павло Олексійович 16 будинків для спеціалістів, розбудував ферми. І тут знову Чернігів, а з нього у віддалений Новгород-Сіверськ. Кажуть іноді, що в ті часи начальство розкошувало в вишуканих квартирах, пило та їло що хотіло. А Мисники так і не відчували того, хоч Павло Олексійович займав високі посади. Та це не змушує їх ставитися із зневагою до недавнього минулого, воно було насичене щоденною працею, яка давала позитивні результати, принаймні в останні роки перед Горбачовськими реформами. Чи не тому так обливається серце кров'ю при вигляді потрошених ферм та машинних станцій, клубів і бібліотек, сліпих і глухих хат, що доживають віку разом із уцілілими поодинокими ветеранами.

У часи нерозберихи Мисники опинилися в Києві. Павлу Олексійовичу запропонували очолити комітет із збереження державних тезмиць, що для молоді держави мав неабияке значення. Ольга Федорівна певний час мешкала в чарівному місті юності. Хоч про зраду професії мови не могло бути. Ще в Новгород-Сіверському довелося їй попрацювати в медучилищі. А перебралася до обласного центру – влаштувалася в таке ж училище і згодом була обрана заступником директора. І того разу люди помітили неабиякі організаторські здібності колеги та й кинули її в пекло. Запряглася в роботу настільки, що навіть не хотілося в столицю до чоловіка. Та, як кажуть, куди голка, туди й нитка...

Тим часом над Україною стугоніли буряні вітри політичних переми, пошуків, а в неї росло двоє дітей. Одного вечора прий-

шов додому Павло Олексійович і майже з порога спитав:

– Олю, що тобі подобається більше – Тюмень чи Африка?

Вона спершу не зрозуміла, до чого веде її благовірний. А коли він розказав, що йому запропоновано їхати на дипломатичну службу, Ольга не вагалася:

– Тільки в Тюмень. Нам уже доводилося бувати там, ще студентами, будзагонівцями. Там все-таки свій світ...

І незабаром вони ще раз поміняли місце проживання, на цей раз аж на п'ять років. Саме стільки був у Росії Генеральним консулом України Павло Мисник. Як згадуються нині ті щасливі літа, коли вони згуртували довкола себе тамтешніх українців! Веселі вечорниці, конкурси й свята, ностальгія за рідним українським краєм гуртувала земляків, і кожен приїзд відомих українців ставав для всіх святом. На жаль, нині, як повідомляють Мисникам друзі з Тюмені, той дух завмер.

У тому сибірському краї продовжувалася для Ольги перекваліфікація. Вона працювала в місцевому медуніверситеті, і невдовзі захистила кандидатську дисертацію, узявши за тему дуже актуальну для постчорнобильських країв тему "Гемостаз крові".

Швидко пролетіли переповнені подіями роки, і ось вони знову дома. Треба було обростати новими друзями, хоча й старі лишилися вірними й готовими підставити плече відомому подружжю. Ольгу пам'ятали ще з часів, коли вона після Чорнобиля разом із колегами заснувала на базі Чернігівського медучилища філію Київського медінституту, навіть стала заступником директора. Отож відомі медики-педагоги давно склали ціну її науковим та організаторським здібностям. І після повернення до Києва Ольга Федорівна була запрошена на роботу до улавленого вузу. Щоправда, невдовзі їй дове-

лося ще раз підтвердити вакувцям свій кандидатський статус. Тим більше, що науковець має в доробку біля 30 статей, методичних посібників і успішно працює далі – найближчим часом побачить світ підручники для студентів "Біологічна хімія" та "Біоорганічна хімія", одним із співавторів є наша землячка. Так що кафедра біохімії медуніверситету ім. О. Богомольца має надійного співробітника...

В Ольги Федорівни таке насичене життя, що аж шкода тискати його в прокрустове ложе короткої газетної публікації. Мали б лягти на стіл перед читачем і рядки про доньку Катерину та синові Геннадія, які гідно продовжують рід Мисників. А як не згадати й про двійку внуків по синовій лінії Георгія й Артема, що складають особливу втіху вічно молодим та енергійним Мисникам. На жаль, подібну розповідь мушу залишити на майбутнє.

А поки що треба поставити невидиму крапку і мовити, що бакаївські джерела виявилися незамуленими, що вони подарували нашій великій земляцькій родині – а саме такою вважає нашу громадську організацію Ольга Федорівна – неординарну у всіх відношеннях людину, від якої завжди розходить по світу весняне золоте проміння.

Леонід ГОРЛАЧ

Ольга Штепа вперше побачила світ Божий в селі Сваричівка Ічнянського району. Закінчила Ніжинський культосвітній технікум і ось вже понад 30 років очолює книгозбірню Київської гімназії №39. Тут створила "Світлицю-музей народного побуту Чернігівщини"

ЩИРІ розмова

Пані Ольго, ви донька талановитого різьбяр по дереву, лауреата премії імені Катерини Білокур Антона Гнатовича Штепи. До речі, 23-го березня Всеукраїнський день культури та аматорів народного мистецтва, до якого ваш батько мав безпосереднє відношення.

– Цього дня ми вшановуємо тих, хто своєю невтомною працею та вагомими здобутками збагачує духовну скарбницю українського народу.

Моє ж захоплення – малювання і поезія. А життєве кредо: "Творити добро, жити в любові і злагоді з усім світом". Оприлюднила дві поетичні збірки: "Так мені нагадала циганка" і "Любов – моє дихання". Незабаром має вийти друком і третя "Чорнобривці цвітуть".

А ще дбаю про відновлення історичних назв, які, на жаль, позникали. Ось і моє рідне полкове козацьке місто до жовтневого перевороту 1917-го року іменувалося Ічень, що в перекладі з тюркської – водопій.

Скільки найменувань-перейменувань робила ота Богом і людьми проклята влада, яка канула в Лету! Ви ж знаєте, що топоніміка вивчає походження, структуру, функціонування, розвиток і поширення власних географічних назв. Топоніми – як джерело історії, як вікна в минуле. Скільки цікавого вони можуть розповісти!

А етніміка досліджує назви, що виникли від різних народів і племен – Молдаванка, Печеніги, Туркенівка, яка так співзвучна з вашим прізвищем. Це за 27 кілометрів від райцентру. З часу заснування (перша половина XVIII століття) аж до 1945 року поселення називалося Туркенівка. Тепер Жовтневе...

– Якось відомий український письменник, ічнянець Анатолій Дрофань у розмові з першим секретарем райкому партії Валерієм Бідним заторкнув питання щодо перейменування Туркенівки:

- Який дурень назвав так старовинне українське село?
- Та оцей дурень перед вами й сидить.
- А чому Южне?
- Оно ж южнеє Ічни.

– Шановний Анатолію, чим різала слух Туркенівка? Хіба тим, що не схожа на інші назви. Але ж у тому її привабливість, унікальність.

Із здобуттям незалежності відбуваються значні зміни і у свідомості людей. Шириться рух за повернення знищених найменувань населених пунктів. Адже скільки їх – стільки й переказів, легенд, припущень походження того чи іншого міста, села, селища, хутора. Географічні назви передаються з покоління в покоління і становлять неабияку цінність для істориків, філологів, фольклористів, краєзнавців. Ось чому ми повинні охороняти їх як історичні пам'ятки.

– В Ічні, шановна землячко, при райдержадміністрації функціонує робоча група з відновлення історичних назв. Відтак тут вже перейменовано 37 вулиць, назви яких увічнили імена видатних людей, знаних земляків.

Для прикладу, за радянського режиму всіляко замовчувалося, а то й просто принижувалося ім'я славної родини Тарновських, оскільки вони були заможними людьми, володіли чудовим-пречудовим маєтком у селі Качанівка.

Пані Ольго, в Шотландії створене товариство "Друзі Качанівки". Президент Тетяна Хайн-Тарновська почесний його покровитель. Активно співпрацює з товариством добре знана в діаспорі співачка Вікторія Лук'янець. Оцей тандем своїм коштом видрукував художньооформлений буклет англійською і українською мовами, який так і називається – "Друзі Качанівки".

– З XVIII століття Ічня відома як художній осередок керамічного виробництва. Тут виготовляли розписний, своєрідний за формою посуд, кахлі, іграшки – фігурки баранів, коней, вершників, птахів. І вулиця колись називалася Гончарівка, яку після жовтневого перевороту "виміняли" на Карла Маркса. Ічнянську керамічну школу гідно репрезентував на багатьох всесоюзних і міжнародних виставках Микола Піщенко. На його честь названа одна з вулиць райцентру.

Перейменована також і вулиця Орджонікідзе. Відтепер вона має ім'я Кмети Іченського. 1929-го року йому вдалося врятуватися з цупких обіймів комуністичного режиму. Відтак опинився він з родиною в канадському місті Вінніпег, а звідти подався до США. Там отримав ступінь доктора богослов'я, видрукував кілька збірок поезій: "Хвилі в блакиті", "Крила над морем", "Чаша золота".

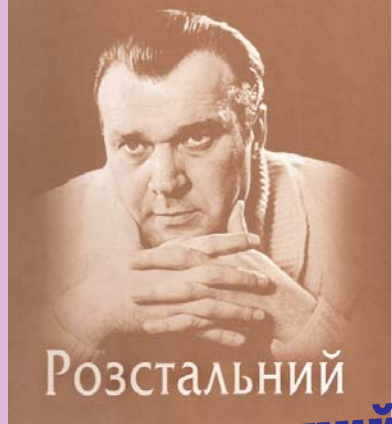
– На щастя, пані Ольго, Ічня хоча й повільно, але вже прокидається від летаргічного сну. Пишаюся тим, що у вашій-нашій Ічні народився і провів дитячі роки Сергій Маслов. Наукові праці вченого – це літературознавство, історія древніх слов'янських літератур, давньоукраїнська мова, це книговидавництво, бібліотечна справа, палеографія, археографія. Залишив праці в галузі фольклористики, мистецтвознавства, історії освіти в Україні та культурно-національного відродження нашого народу. Відтепер вулиця Воронського носить його ім'я.

Як полюбляв стверджувати відомий політик СРСР, "процес пішов". З'явилися в Ічні також інші гарні назви вулиць: Лесі Українки, Богдана Хмельницького, Героїв Крут, Івана Мазепи, Козацька, Івана Богуна, Волі, Злагоди, Якіма Сомка, Свято-Миколаївська, Журавлина, Солов'їна.

Насамкінець, пані Олю, я хочу додати, що урядова комісія з вивчення героїчної діяльності ОУН-УПА відновлює, на жаль, ще дуже повільно історичну справедливість щодо борців за Україну, за її Волю, за Честь, за Славу, за Народ. Патріотично налаштована громадськість нашого рідного міста вперто домагається, аби тут були вулиці Січових Стрільців, вояків УПА, Героїв України, Романа Шухевича... Ці постаті для свідомих українців давно вже стали символами.

– Що ж, будемо сподіватися на краще, наш народ заслуговує цього.

Віталій

Розстальний

В. Розстальний З НАМИ

Нещодавно в Будинку Національної спілки письменників України відбувся вечір-презентація книжки про відомого актора театру і кіно, нашого великого друга і земляка Віталія Розстального, яка вийшла у видавництві "Рада" (видавець наш земляк Леонід Лірниченко, редактор Леонід Горлач).

Презентація, на якій були присутні земляки і шанувальники таланту великого митця, відбулася за сприяння Чернігівського земляцтва. А її безпосереднім організатором і ведучою стала Надія Данилевська.

Дружина незабутнього Віталія Григоровича Ніна Андріанівна розповіла присутнім, як народжувався задум і тривала робота над цією книжкою – колективним портретом її чоловіка. Коротенько про роль батька у вихованні і становленні розповів син Юрій, актор і режисер.

А народна артистка України, партнер В.Розстального по багатьох виставах, Лариса Хоролець говорила про творчу діяльність і блискучий талант Віталія Григоровича і прочитала уривок з вистави "Украдене щастя".

Добрими словами про колегу по сцені поділилася інша народна артистка лауреат Шевченківської премії Лариса Кадірова.

Від земляцького гурту уславлено земляка згадували Гриць Гайовий, Микола Борщ та Василь Тройна.

На презентації були також присутні Дмитро Волох, Іван Майдан, Петро Медвідь, Андрій Пінчук, Микола Ткач, Віктор Черненко, Григорій Шкробель та інші земляки.

Наш кор.

Чернігівське земляцтво увійшло в своє чотирнадцятиліття тринадцятим складом. Однак аналіз активності вихідців з Чернігово-Сіверського краю, що мають столичну реєстрацію (прописку), щодо участі в земляцькому русі показав майже невичерпні резерви.

Є в нас резерви...

Так, наприклад, якщо співвідношення кількості членів земляцтва до кількості вихідців з області, що мають столичну прописку, в середньому складає 2,2 %, то по відділеннях воно коливається від 1,1% до 20,2%.

Перше місце за активністю участі в земляцькому русі при показнику 20,2% посідає Корюківське відділення. По решті відділеннях цей показник має наступний вигляд: Сосницьке – 10,2%, Новгород-Сіверське – 5,1%, Варвинське та Семенівське – 4,8%, Куликівське – 3,6%, Менське – 3,4%, Чернігівське – 3,3%, Городнянське – 3,2%, Щорське – 2,8%, Ічнянське – 2,2%, Ріпкинське – 2,1%, Бахмацьке – 1,8%, Бобровицьке – 1,7%, Прилуцьке – 1,5%, Борзнянське – 1,4%, Ніжинське – 1,3%, Коропське та Носівське – 1,2%, Козелецьке – 1,1%.

Значущим показником, що відображає повагу чернігівців до свого об'єднання, є співвідношення кількості передплачених примірників газети "Отчий поріг" до кількості членів земляцтва.

Як свідчать наявні в офісі земляцтва підтвержені дані про передплату на 2010 рік, середній по земляцтву показник охоплення передплатою склав 27,7%. По відділеннях цей показник має наступний вигляд: Ріпкинське – 94,5%, Ічнянське – 77,7%, Сосницьке – 57,1%, Корюківське – 43,3%, Прилуцьке – 38,4%. У решті відділень триває робота над тим, щоб також зайняти належне місце в цьому ряді.

Є в нас таланти, є в нас резерви, є над чим працювати.

Олексій ОРЕХОВИЧ,
керівник Сосницького відділення

Є в нас таланти!

Інна Отрошко – 11-класниця Волинківської школи, що на Сосниччині, відпочиває у малюванні. Виконання портретів олівцем – її хобі. Талант малювати передався їй від батька.

Малювати почала давно. Ще в першому класі намалювала Мікі Мауса та принесла вчительці, щоб та оцінила. Вчителька поставила п'ятірку, але спочатку не повірила, що першокласниця сама так гарно намалювала.

Найбільшу перевагу Інна віддає створенню портретів. Вимальовувати обличчя для неї велике задоволення. Малює з фотографій, картинок, рідше з натури, бо в колишньому сотенному містечку Волинка, а зараз звичайному селі, мало в кого знайдеться витримка, щоб позувати. Малює тільки простим олівцем. Добрих фарб у неї немає, а поганими не хоче.

Вже створила портрети татуса та своїх однокласників. Особливу увагу надає іконам. Свої здібності не планує поєднувати з майбутньою професією, бо ще не бачить перспективи заробляти на життя малюванням, а тому мріє стати лікарем.

Кілька малюнків Інни Отрошко надійшли до офісу земляцтва, щоб авторитетне журі конкурсу оцінило її талант.

Людмила ГОЛОВАЧ

ЗЕМЛЯЦЬКА прес-конференція

Прес-конференцію відкрив Петро Медвідь, який запросив Віктора Ткаченка на вступне слово. Той поінформував присутніх про майбутню поезію. У нинішніх зборах столичних земляків візьмуть участь представники влади рідної Чернігівщини; а також практично всі земляки. Далі Віктор Ткаченко заклав усіх присутніх кореспондентів задавати питання.

І питань було чимало. На них відповів керівник Чернігівського земляцтва Віктор Ткаченко. Так, він розповів про нещодавно утворену очолювану ним Асоціацію земляцтва України. Нині вона має поки що статус всеукраїнської, але з часом планується як міжнародна. Цього року асоціація буде задіяна у святкуванні Дня Києва на майдані Незалежності, де всі земляцтва презентуватимуть свої області перед киянами та гостями столиці. Щодо Чернігівського земляцтва. Нині воно є найбільшим представництвом земляків у Києві і зараз працює над тим, щоб отримати статус міжнародного. Для цього є вже передумови, оскільки є формальні стосунки із українцями-земляками в Тюмені, Санкт-Петербурзі, Москві Російської Федерації, підтримується постійний зв'язок із родом відомих земляків Тарновських у Великобританії. Окрім цього, про земляцтво знають в дипломатичних представництвах. Розповів Віктор Ткаченко про земляцький творчий конкурс імені М.Яковченка, який цього року планується провести на державному рівні під егідою Міністерства культури та туризму України.

Віктор Ткаченко розповів присутнім про те, яку роботу земляцтво проводить на малій батьківщині, як підтримує талановитих творчих земляків, співпрацює із органами державної влади на місцях згідно підписаної угоди між Чернігівським земляцтвом та владою Чернігівщини. Так, наприклад у Варвинському районі земля-

ки відроджують ім'я та опікають могилу відомого вченого Г.Вороного, в Корюківському районі продовжується розширення саду, започаткованого керівником корюківчан В.Устименком, а в Борзні за підтримки братів Проценків функціонує музей відомого земляка О.Саєнка. Зусиллями Чернігівського гурту світ побачили книга про відомого земляка В.Розсталального, унікальна праця В.Устименка про історію та життя рідного села Жукля, документальні фільми про Морачевського, Куліша, Тичину, Саєнка. Нині планується зйомка фільму серіалу про відомого прилуцького земляка святого Іоасафа Білгородського.

Цікаве питання Віктору Вікторовичу було задане співробітником нашої газети Валентином Авдєєнком щодо членства в рядах земляцтва. Пан Валентин, хоч і працює вже не один рік в газеті, але родом не з Чернігівщини. На це питання голова земляцтва відповів, що членом товариства може бути кожний бажаючий, якщо душою із земляцтвом. Ще голова земляцтва акцентував увагу всіх, що керує ним організація не політична. Якщо земляки почнуть між собою дискутувати про політичні партії та їх лідерів, то земляцтво не зможе існувати і просто розлетиться. Вдячний був Віктор Ткаченко за пропозицію одного із кореспондентів утворити земляцький бізнес-форум, де можна заохочувати підприємців до співпраці та налагоджувати зв'язки. Розмова виявилася цікавою і всі після її завершення залишилися задоволеними.

ЩИРІ ГОСТИНИ у музеї-квартирі поета

З нагоди 30-річного ювілею літературно-меморіального музею-квартири П.Тичини в Києві відбулися збори та відкриття виставки "Тридцять унікальних експонатів до тридцятиліття створення музею видатного поета".

На урочистості з цього приводу були присутні народний артист України Олександр Биструшкін, завідувач відділу музеїв Міністерства культури та туризму Микола Скиба, студенти музичного інституту імені Глієра, а учні гімназії №191 ім. П.Г.Тичини прочитали

вірші ушавленого поета.

Серед присутніх гостей, які теплими словами згадували Павла Григоровича як людину, поета і вчителя, були Іван Драч, Леонід Горlach, Сергій Гальченко, Петро Кононенко.

Чернігівське земляцтво представляв словом заступник голови товариства Микола Борщ.

Тетяна СОСНОВСЬКА,
директор літературно-меморіального музею-квартири П.Г.Тичини, заслужений працівник культури України

Напередодні щорічного загального земляцького зібрання в прес-центрі Палацу спорту відбулася прес-конференція за участю голови Ради Чернігівського земляцтва, голови Всеукраїнської асоціації земляцтва України Віктора Ткаченка, заступника голови Миколи Борща та виконавчого директора Петра Медвідя. В роботі прес-конференції взяли участь біля 20 журналістів провідних українських видань та представники Чернігівського земляцтва Василь Устименко, Леонід Горlach, Ніна Саєнка, Валентин Авдєєнко, Григорій Шкрєбель.

Леонід РУСИЧ

На думку професора В. Горленка, литвини колишньої Чернігівщини – це аборигенне "руське" населення, що внаслідок замкненості сільського життя в минулому й віддаленості від великих адміністративно-політичних і промислових центрів, головних комунікаційних сполучень у новий час залишалося сталим у генетичному відношенні принаймні з часів Київської Русі. Вони стійко зберігали аж до початку ХХ століття "руську" самосвідомість. Перебуваючи на периферії і водночас перехресті формування східнослов'янських народів, вони називали себе "рускімі". При цьому категорично відмежовувалися від росіян ("кацапів", "москалів" – у їхній мові).

Нині литвини живуть на крайній півночі України по обох боках Десни в середній її течії та по ряду її приток (річки Івотка, Свірж, Бичиха, Знобівка (Зноб), Смяч тощо). Це територія, що прилягає здебільшого до старовинного міста Новгород-Сіверського.

Північно-східна межа цієї території пролягає приблизно вздовж річки Знобівки по кордону з Росією. Повертаючи на південь, межа розселення литвинів іде вздовж залізниці від Середини-Буди до Ямполья і через села Білиця, Антонівка, Івот уздовж річки Івотки тягнеться на захід до Десни й села Погрібки. На правому боці Десни вона пролягає поблизу Сосниці, Мени, Березни та Ріпок, повертаючи на північ у бік Гомельської області Білорусі. Точне визначення західних і північних меж замешкання литвинів потребує, однак, додаткових досліджень.

У зв'язку з цим кожне дослідження такого роду являється значний інтерес. Я, наприклад, з великим інтересом ознайомився з досить ґрунтовними статтями завідувача Лінгвістичного музею Київського Національного університету імені Тараса Шевченка Костянтина Тищенка "Литва на Сіверщині" та професора Володимира Горленка "Литвини півночі України – ймовірний уламок нащадків племені літописних сіверян".

К. Тищенко детально проаналізував спогади про перебування українських земель у складі Литовської держави, зокрема, топонімічні свідчення, визначив литовсько-слов'янську межу в минулому, зв'язок топонімічних ландшафтів Сіверщини. Цікавими є коментарі автора щодо назв річок та населених пунктів Сумщини і Чернігівщини, що мають литовське походження, місць розселення осадників. Автор звертає, зокрема, увагу на польське походження назви міста Шостка (Shostka), литовсько-балтійське походження назв багатьох сіл півночі Чернігівщини. Для цієї території, на думку К. Тищенка, слушним є твердження, що корені назв перелічених ним сіл є литовськими, а слов'янські наростки з'явилися вже пізніше.

В. Горленко зібрав дуже цікаві фактичні дані, що характеризують всі сторони життя литвинів: їх побут, традиції, культуру утримання житла, специфічні особливості одягу чоловіків і жінок, поширені страви, обрядовість, відмінну від української термінологію, особливості прізвищ тощо.

Відомо, що за півтора століття процес литовського осадництва набув такого розмаху на Чернігівщині, зокрема Сіверщині, та в прилеглих "верхівських" князівствах по р. Ока, що спричинив політичну кризу 1500 року й перехід князівсько-феодальної верхівки цих земель разом з усією маєтністю й територією під владу Москви. Цією подією розпочалося сторіччя литовсько-московських воєн за втрачені землі.

Подальші історичні події розвивалися таким чином, що Наддесення та Посеймщина, заселені литовськими осадниками сіл і слобід, у 1503 році опинилося у складі Московської держави. Це сприяло слов'янізації населення. Через 115 років на Сіверщину приходять литовсько-польська держава. Новоприєднані землі були поділені між Польщею і ВКЛ. Чернігово-Сіверщина відійшла до Польщі.

Хоч як дивно, з посиланням на В.К.

Лукомського, зазначає К. Тищенко, короткий (всього 30-річний) період перебування Чернігово-Сіверщини в складі Речі Посполитої залишив досі помітний слід у топоніміці. За той самий час чернігівська аристократія поповнилася численними польськими шляхетськими родами, місцева еліта литовського походження була прийнята до польських гербів, а Чернігів одержав герб з типово польським геральдичним символом "orzeczarny ze krzyzem zotyem".

Підсумовуючи, К. Тищенко дійшов висновку, що середньовічні литвини – етнічно мішане литовсько-слов'янське населення ВКЛ – було реально двомовним, поки проживали в межах ВКЛ, а згодом зазнало слов'янізації.

Поступова українізація (коректніше "русинізація") населення колишніх сіл і слобід Чернігово-Сіверщини (а на півночі регіону – білорусизація їх) особливо прискорилася від ХVІІ сторіччя, але навіть тепер, через 300 років, місцеві українські говірки все ще зберігають локальні літуанізми в словнику, окремі прізвища і прізвиська литовського походження, а також елементи литовської сільської матеріальної культури (часто разом з їхніми литовськими назвами).

Проте на певному новому якісному етапі слов'янізації населення (після повного зникнення старшого покоління – носіїв литовської мови) збережені литовські географічні назви втратили свій звичний зв'язок з апелювальною (загальною) лексикою у свідомості селян, які разом із засвоєнням нової – української або білоруської – мови перейшли до іншого ментально-культурного кола. Відтоді починається слов'янська адаптація цих назв, пов'язана з неминучим розмиванням первісної їх литовської морфемної структури та подальшою її деформацією.

На значному часовому відрізку побутова пам'ять – перекази, спогади, легенди щодо литвинів Чернігівщини, на жаль, у сучасному суспільстві згасли.

Валентин ГОЛОВЧЕНКО,
кандидат юридичних наук

У складі українського етносу добре знамі три західні етнографічні групи – гуцули, бойки і лемки. Їх культура, побут, межі розселення висвітлені в спеціальних статтях та монографіях. Втім, не поталанило в цьому відношенні нам – сіверянам Чернігівщини в частині дослідження своєрідної групи населення Північної України – литвинів (литовців).

ЛИТВИНИ

Чернігівщини

Тони і напівтони поезії

Надія Івченко, низку віршів якої ми пропонуємо на суд читачів, живе у Ніжині, працює в усталеному Голівецькому університеті. Для її манери характерна модерна гра світла і звуку, але при всьому тому кожен рядок наповнений любов'ю до життя, до людини. Вона по-ки що не може похвалитися великим набутком, але перші книги, які побачили світ, характеризують її як поетку свіжого слова і думки.

Анатолій ШКУЛПА

Мова
Моя убога Україно!
Моя блаженна нене...
Живильна сила твого слова
Дніпром впаде у мене.

Призов

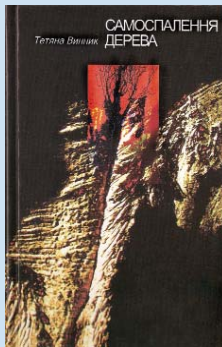
Сини...
Безвусі...
Голо стрижені...
Ще – діти...
Вітчизні служити ідуть!..
Невже в граніті?..

Тільки діти говорять про смерть як про тимчасове явище.
Бо саме в них починають нове життя душі, що втекли з кладовища.

Дорога додому

Чорна дорога на спині гнідої кобили...
Білі сокири ходять по білому стану...
Сосни, неначе шпильки, що відьми згубили,
Сосни, з яких я вийшла, якими стану...
Попід руками тріпочуть криваві півні,
Котиться з поля до поля закльоване Слово...
Втримати біг, рукою спинивши потік Неба,
що гриву розчісує перехрестям...
Кулі у рибах пульсують, а кобила – Стікс,
Я за гриву схопила життя, наче біла bestія.
Чую: шепоче озерце: "Лягай на дно, –
Не допливеш на кобилі додому зовсім..."
Сосни горять. І не буде у них основ.
А хтось мені воду холодну у ложці підносить.

Як горить Вода!
Ніби кров Біжить.
Як стоїть Вода Головою вниз.
Хто тебе Віддав –
Наче молоду...
До вогню Роздув?

Над водою Ворон –
Чорним Перехрестям.
Над водою Місяць –
Став Розривом серця.
Плине, плине Човен...
Човен,
Води повен...

Квіти від Василя Устименка

УКРАЇНСЬКИЙ МОТИВ

Плачуть янголики: мамо!
Ластівки чорнострунні в сукні мене весільній живо несуть у зиму вишита сукня маком а рукавцята – із м'яти (рано ой дуже рано мені нареченою стати) вуста сповивають – спатоньки – пташечки небайдужі!
Ластівки мене сватають за православного Ісуса пощо ця нелюба воля жис у соннім сплетінні?

ніби весільна сукня (ніби чиясь недоля...) ніби весільна сукня спалена напередодні

СІВЕРЯНСЬКЕ

Не обірвати вишеньок-Вулиці зав'язалися. Ніжність, як самознищення? Що у мені зосталося...
Ходять у серці жорна, І важко серцю. Знають високі крони, Де грім береться.

Тетяна Винник

Медвежий кадуб

Чарівній землячці Марії Царук на честь Березневого свята

Сьогодні свято у Марії,
А значить свято у душі.
Про зустріч цю давно я мріяв,
Щоб прочитав ось ці вірші.
В руках у мене дивні квіти,
В думках ще рояться слова.
І кожне з них теплом зігрите,
І кожне в гості зазива...
Раніше Вас у снах я бачив,
Але не стрілись хоч би раз.
Та ось напровесні на вдачу
В землячтві я побачив Вас.
Спасибі за цю зустріч з Вами,
За дружбу щирі і міцну,
За звабну цятку над бровами,
Мені ж пробачте – сивину.
То іній, що покрив столицю,
Зима, бач, роки замела...
Ви не Царук, Ви є цариця
Із Веприка, свого села...
Дівчата там усі вродливі,
Цілунокі їх такі палкі.
Тож оставайтесь Ви щасливі
Із Богом на усі віки!
Хай доля Вам пошле здоров'я,
Нехай в душі цвіте весна.
А ще бажаю Вам любові,
За це і вип'ємо до дна!

Медом поділився
Петро Медвідь

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.

Реєстраційне свідоцтво: серія KB №5594

Адреса редакції:
01023, Київ, 23, Спортивна площа, 1,
тел/факс: 246-74-31.
Електронна пошта:
chernigvzeml@spalace.com.ua

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

В.В. Ткаченко, В.І. Авдеєнко, Л.Н. Горlach (Коваленко), І.М. Забіяка, І.Б. Матяш, П.І. Медвідь, М.М. Ткач, В.В. Пушкар'єв, В.Є. Устименко, М.І. Халимоненко, О.А. Шокало.
За достовірність фактів, точність імен та прізвищ, географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій. Газета розповсюджується серед земляків безкоштовно.

Передрук тільки з відома видання. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Леонід Коваленко.**
Комп'ютерний набір **Леонід Коваленко.**

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко.**

Надруковано та зверстано на замовлення товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві у КП "Редакція журналу "Дім, сад, город".
Тираж 1000.